

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

Broj: U-VIIA-1903/2024

Zagreb, 24. travnja 2024.

Ustavni sud Republike Hrvatske, u Četvrtom vijeću za rješavanje izbornih sporova, u sastavu sudac Mario Jelušić, predsjednik Vijeća, te suci Andrej Abramović i Mato Arlović, članovi Vijeća, odlučujući u izbornom sporu o žalbi za zaštitu izbornog prava političke stranke ODLUČNOST I PRAVEDNOST - OIP zastupane po predsjednici Karolini Vidović Krišto, na sjednici održanoj 24. travnja 2024. jednoglasno je donio

ODLUKU

Odbija se kao neosnovana žalba političke stranke ODLUČNOST I PRAVEDNOST - OIP podnesena protiv rješenja Državnog izbornog povjerenstva Republike Hrvatske klasa: UP/I-012-01/24-05/14, urbroj: 507-03/04-24-1 od 21. travnja 2024.

Obrazloženje

1. Politička stranka ODLUČNOST I PRAVEDNOST - OIP zastupana po predsjednici Karolini Vidović Krišto (u daljnjem tekstu: žaliteljica) podnijela je žalbu protiv rješenja Državnog izbornog povjerenstva Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: DIP) klasa: UP/I-012-01/24-05/14, urbroj: 507-03/04-24-1 od 21. travnja 2024. kojim je odbijen kao neosnovan prigovor žaliteljice podnesen zbog navodnih nepravilnosti u postupku izboru zastupnika u Hrvatski sabor.

Žalba nije osnovana.

2. Žaliteljica je 19. travnja 2024. DIP-u podnijela prigovor zbog nepravilnosti u postupku izbora zastupnika za Hrvatski sabor, u bitnome navodeći da su iz svih jedanaest izbornih jedinica obaviješteni od strane svojih članova i građana da je tijekom izbornog procesa došlo do "manipulativne obrade" glasačkih listića tako da su mijenjane glasačke kutije, da je u nekim glasačkim kutijama prilikom otvaranja birališta već bilo ubačenih listića te da je broj glasačkih listića u glasačkim kutijama znatno premašio broj stvarno izašlih građana na izbore. Zbog mišljenja da je riječ o organiziranom kriminalnom djelovanju u izbornom procesu protivnom izbornom zakonu i Ustavu Republike Hrvatske, žaliteljica je zatražila ponovno utvrđivanje broja izašlih birača i broja listića po svakom izbornom mjestu te ponovno prebrojavanje glasova.

3. DIP je osporenim rješenjem podneseni prigovor odbio kao neosnovan. U obrazloženju prije svega pojašnjava mehanizam dodatne kontrole rada biračkih odbora sukladno članku 69. Zakona o izboru zastupnika u Hrvatski sabor ("Narodne novine" broj 116/99., 109/00., 53/03., 69/03. - pročišćeni tekst, 167/03., 44/06., 19/07., 20/09., 145/10., 24/11., 93/11., 19/15., 104/15. i 98/19.; u daljnjem tekstu: ZolZ) te pojašnjava propisani postupak s punom glasačkom kutijom za vrijeme glasovanja, otklanjajući mogućnost da je na biralištima u glasačkim kutijama prije započetog izbornog procesa moglo biti ispunjenih listića, jer su prilikom pripreme za početak glasovanja kutije dužni pregledati i članovi biračkog odbora i promatrači te praznu kutiju, kao i punu, zatvoriti sigurnosnom naljepnicom. Sadržaj glasačke kutije otvara se nakon zatvaranja biračkih mjesta, što su birački odbori i učinili. Pri tome ističe da je rad biračkih odbora na izborima promatralo ukupno 5333 promatrača.

U odnosu na prigovore da zapisnicima nije konstatirano stvarno stanje rezultata izbora, DIP navodi da zapisnici koji se sastavljaju u skladu s člancima 84., 85. i 86. ZolZ-a imaju pravnu snagu javne isprave, službenog dokumenta, pisane primjedbe na zapisnik ovlašten je dati svaki član biračkog odbora i njihovi zamjenici, a dostavljaju se s ostalim pripadajućim izbornim materijalom mjesno i stvarno nadležnim izbornim povjerenstvima na nadzirani unos u informatički sustav tako da se svi podaci unose u sustav dva puta od strane dva različita operatera. Samim time utvrđivanje broja glasova nije u nadležnosti tvrtke koja je zadužena za informatičke procese u provedbi izbora (APIS).

U ožalbljenom rješenju je istaknuto da je za promatranje rada DIP-a zahtjeve podnijelo troje predlagatelja i prijavili su ukupno sedamnaest promatrača.

DIP je također naveo da bi se u slučaju utvrđenog većeg broja glasačkih listića, izborni proces bi se morao ponoviti, što se i utvrdilo u odnosu na dva biračka mjesta.

4. Žaliteljica u podnesenoj žalbi proširuje navode iz prigovora te ističe da ožalbljenim rješenjem DIP "(...) na izrazito nestručan, neargumentiran i, slobodno se može nazvati, skandalozan način uopće ne odgovara na konkretne navode iz prigovora, već se paušalnim navodima poziva na navodnu kontrolu izbornog procesa i pri tome u obrazloženju samo sebe demantira, odnosno kontradiktorno je samo sebi u svojem odgovoru."

Isticala je da je na nepravilnosti upozorila DIP 16. travnja 2024., no da DIP nije valjano odgovorio.

Žaliteljica je predložila da Ustavni sud uvaži žalbu i ukine pobijano rješenje DIP-a te da se dopusti utvrđivanje stvarnog broja glasača po svakom izbornom mjestu te broja glasačkih listića.

5. Iz žalbenih navoda proizlazi da žaliteljica ukazuje na to da je cijeli izborni proces od 17. travnja 2024. "duboko kompromitiran", da "motivi za krađu glasova i sprječavanje da OIP bude zastupljen u Hrvatskom saboru jesu hrvatskoj javnosti poznati" te da je "riječ o otvorenom kršenju Poslovnika Hrvatskog sabora i Ustava RH, na čijem je temelju Poslovnik i donesen". Žaliteljica također smatra da je njezino "zalaganje za doslovnu primjenu zakona, te u tom kontekstu razotkrivanje

korupcionaških afera, izazvalo paničan strah korumpiranih struktura i njihovu odluku da osim cenzure kojoj sam bila izložena, počine i klasičnu krađu glasova".

6. Razmatrajući osnovanost podnesene žalbe Ustavni sud opaža, a kako je to utvrdio i DIP osporenim rješenjem, da zapisnicima o radu biračkih mjesta nisu prijavljene nepravilnosti u provedbi izbora te da članovi biračkih odbora koji su sudjelovali u njihovom radu na dan izbora nisu imali nijednu primjedbu koja bi se odnosila na nesrazmjer između broja građana izašlih na izbore i broja predanih glasačkih listića, ili na postupak prebrojavanja i utvrđivanja valjanosti glasačkih listića ili na broj glasova navedenih u zapisnicima biračkih odbora na biračkim mjestima. U navedenim zapisnicima nije bilo ni primjedbi na rad biračkih odbora prisutnih promatrača.

Isto tako niti nadležna izborna povjerenstva nisu svojim zapisnicima o radu konstatirala nepravilnosti u provedbi izbora kakve paušalno u svojem prigovoru i žalbi navodi žaliteljica, a niti su članovi povjerenstava iznosili ikakve primjedbe.

7. U tom smislu Ustavni sud ponavlja, a na što je ukazao i DIP u osporenom rješenju, da za izborne postupke vrijedi načelo stroge formalnosti slijedom čega je i pravna zaštita strogo formalna, a razlozi zbog kojih se ponovno prebrojavanje glasova može iznimno dopustiti moraju biti i objektivno opravdani, dostatni i relevantni, na što je ukazala i odluka Ustavnog suda broj: U-VIIA-3278/2013 od 11. lipnja 2013. na koju se u ožalbljenom rješenju pozvao i DIP.

8. S druge strane, žaliteljica, osim što u žalbi, kao i ranije u prigovoru, navodi da je od strane pojedinih članova stranke ODLUČNOST I PRAVEDNOST - OIP kao i birača, obaviještena o postojanju nepravilnosti u svih jedanaest izbornih jedinica vezanih uz kutije koje su već i prije izbornog procesa sadržavale listiće, kao i veliki nesrazmjer u broju građana izašlih na izbore i postojećih listića.

9. Ustavni sud primjećuje da žaliteljica u žalbi proširuje navode iz prigovora na koje je osnovano odgovorio DIP.

Slijedom navedenoga, Ustavni sud ocjenjuje pravilnim stajalište DIP-a da u konkretnom predmetu žaliteljica paušalnim i nepotkrijepljenim navodima nije dovela u sumnju pravilnost rada biračkih odbora i pravilnost postupka izbora zastupnika u Hrvatski sabor koje bi opravdavale ponovno utvrđivanje broja izašlih birača i broja listića po svakom izbornom mjestu te ponovno prebrojavanje glasova.

10. Stoga je na temelju članka 125. alineje 9. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.) i članka 87. alineje 3. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 99/99., 29/02. i 49/02. - pročišćeni tekst) odlučeno kao u izreci.

PREDSJEDNIK VIJEĆA
dr. sc. Mario Jelušić, v. r.

Dostava (U-VIIA-1903/2024):

1. Politička stranka Odlučnost i pravednost
Đorđićeva 15, 10000 Zagreb
e-mail: ured@oip.hr
2. Državno izborno povjerenstvo Republike Hrvatske
Visoka 15, 10000 Zagreb
- na spis klasa: UP/I-012-01/24-05/14, urbroj: 507-03/04-24-1
3. Centar za evidenciju i dokumentaciju Suda
4. Spis

Suglasnost ovog otpravka s izvornikom ovjerava
Pomoćnica glavnog tajnika Ustavnog suda
za ustavnosudsko poslovanje

Vladimira Voda